

Oglasi, pripisane itd. plaćaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se napućenim ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Iko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravnici u odgovornom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se iz dana napise. „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847249. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga svo pokvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi ne vraćaju se, epod pisanje ne tiskaju, a nefunkcioniraju ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5—, odn. K. 2.50 na pol godine

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, tili izvan iste.

Uredništvo i tiskara nalazi se u „Istari J. Krmpotić i dr.“ (Via Sissano), karao neka se naslovljuje sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 8).

Našim akademima-čarom na dušu!

Čitajući prošlih dana u naših listovih, da su talijanski akademici imali sastanak u Pazinu, sjetih se tom prilikom, da su i hrvatski akademici Istre nekada bili ustrojili društvo o čijem radu se nikada ništa ne čuje. Talijanski djaci sastali se prošlog mjeseca da dignu svoj glas za talijansku univerzu u Trstu. Ujedno se usudile usred hrvatske obćine protestirati proti toli potrebnj hrvatskoj gimnaziji u Pazinu. A mi, koji nemamo ni potrebnih pučkih škola, o drugih da i negovorimo, mi, koji smo najzapušteniji narod u čitavoj Austriji, ne čitimo, reć bi, nikakve potrebe, jer se nemićemo ko da živimo u najvećem izobilju svega. Nećutimo potrebe, da se što posavjetujemo, ni dogovorimo, već živimo tako rekue bezbrižno.

Mnogo puta sam čuo dragove i mladju gospodu, kađ su kritizirali našu inteligenciju i naše pravke*) veleć, da ništa ne rađe, da je prevladao njima neki gospodski duh, da s narodom postupja surovo, itd. o čem je bilo govora ove godine u „Našoj Slogi“ i u „Obzoru“. Prošle je godine bilo više članaka u podlistku „Naša Sloga“, gdje je neki sveučilištarac pravom kritizirao djelovanje ih bolje rećeno, neželjovanie mnogih naših člaonaca, kako su se odalećile od svog programa, postavši igraoñice i zabavljašta inteligencije, a na izobrazbu naroda, za što su podignute, da nitko više ni ne misli.

Jednako vele, propadaju razna gospodarska društva, premda se o tomu dađe dvojiiti. Osvrnmemo li se na nekoje naše obćine, te prošetamo nepristrano njihov rad, to čemo se dokora uvjeriti, da imade u upravi štošta nevaljala.

To, što sad spomenuh, te na što se moji drugovi tuže, može biti istina, ali gospoda moja, ruku na srce, pa kažimo, što mi mladji, napose mi djaci, nada naroda, radimo! Italijani se sastaše u srcu naše Istre te digoše glas za svoju uni-univerzu i protestiraaše proti našoj gimnaziji. A mi stojimo skrštenih ruku, doćim bismo morali najviše da radimo. Drugovi moji, otresimo se jednom mrtvila te se ugledajmo u akademie druge narodnosti, kako treba raditi za narod! Niemci su velik i kulturna narod, koji nije izložen pogibelji, da će ga druge narodnosti progutati, pa ipak njemački akademieari zalaze među narod, te mu u pripomoć ostale inteligencije drže po gradovima i provincijama najrazličita predavanja, gdje narod poučavaju u svem što mu treba.

Uz to osnivaju pučke knjižnice, iz kojih uznajmljuju narodu u mal: odštetu razne korisne knjige. Danska je preplavljena sa raznim pućkim knjižnicama. Slično rađe Englezi, Švedl i drugi narodi. Ali pustimo tuđe nam narode, pa se osvrmemo na naše susjede i braću Slovence. Prije godinu dana ustrojise gorički Slovenci-akademieari društvo pod imenom „Adrija“,

koje je imalo ovih praznika krasan sastanak radi slovenske univerze, a ovih dana radi srednjih škola. Pojedini članovi pako-toga društva drže razna predavanja u raznim društvima, ko čitaonicama, u gospodarskim društvima itd. U Kranjskoj se takodjer svi miću. Sad se čita po novinama, da je ovo, sad opet ono društvo sazvalo sastanak da se posavjetuju, kako im se je organizirati te pripravljati za budući rad! Skoro će biti dvie godine, što se je čitava Slovenija digla zahtjevujuć slovensku univerzu u Ljubljani. I tu je misao spružila slovenska akademieka mladež. Kako vidite svi, svi rađe!

A što učinismo mi, hrvatski akademieari iz Istre?

Onomadne razgovara sam s nekim župnikom o dječkim prilikama na univerzama te me tom prilikom zapita: koliko imade vas Istrana (Hrvat) po visokim školama? Kad mu odgovorih, da nas imade preko 50, začudio se čuđom te uzkliknuo — a što radite, kad o Vami neima ni glasa! Stid me je bilo, jer mu nisam znao što da odgovorim. I zbija, stid nas mora biti svih zajedno radi naše nemarnosti. Koliko bi mogli učiniti za pučku prosvjetu naš pedesetorici! A mi neradimo ništa! Čitav se naš rad sastoji u tom, da gućekoji prirede preko ferija kakvu zabavu na koju opet zalazi, uz malu iznimku, samo inteligencija, jer obično se kod zabava ne osvruće na priprost narod i ako se koji prostiji usudi doći, gleda se ga kadšto izpod oka.

Braćo i drugovi! Skrajno je doba da krenemo drugim putem!

Dajte, braćo, razmislijte malo o tom, što spomenuh, već sada! A kad se povratimo na naše nauke, sastanimo se odmah svi mi Istrani u svakom gradu, da se spoznamo, kako nam se je pripravljati buduće skolske godine, da već budućih ferija stupimo među narod, pak da složno uzradimo polag ustanovljenog programa! Naš je narod željan nauke ko žedan vode i to u svim strukturama, zato ima svatko od nas široko polje za rad. Nadam se, da čemo se o tom još porazgovoriti tečajem sliedeće skolske godine.

Konačno izrećem želju, da bi se oglašio ob ovom predmetu i koji drugi od naših akademieara, jer je ovo bez dvojbe vrlo važno pitanje.

Dignimo se iz sna i latimo se živo postla, jer skrajno je eto čas!

Akademiear.

Car Nikolaj II. u Beču.

Zadnji dan prošloga mjeseca u 11 sati prije podne stigao je ruski car Nikolaj II. posebnim dvorskim vlakom u Beć, da posjeti našega cara i kralja Frana Josipa.

Visokog gosta dočekalo je Njeg. Velićanstvo u pratnji gospode nadvojvoda i visokih službenih osoba na kolodvoru zapadne željeznice. Doćek bijaše svećan i srdačan. Oba vladara izrukovaše se srdačno i poljubise dva puta.

Nakon obićnih pozdrava i predstava visokih dostojanstvenika odvezoše se vladari u Schönbrun pokraj Beća.

Pošto bijahu tuj ruskomu caru predstavljena nadvojvodkinje i razni dostojanstvenici — bila je nesto kasnije svećan gostba, kojoj su prisustvovali osim obojice vladara, svi u Beću prisutni nadvojvode i nadvojvodkinje, ruski ministar izvanjskih posala grof Lamedorf, njegov austrijski drug grof Goluchowski, ruski poslanik u Beću grof Kapnist sa suprugom i drugi visoki dostojanstvenici.

Kod doručka izrekao je car i kralj Fran Josip u francezkom jeziku ovu zdravicu:

Meni je osobito ugodno, da izrazim Vašem Velićanstvu veliku radost, što ja danas osjećam, pozdravljajući Vas. Pošto se je Vaše Velićanstvo odazvalo pozivu, što sam ga bio tako sretan upraviti na Vas, da prisustvujete jovu u Stajerskoj, pružili ste Mi nov dokaz o Svom prijateljstvu, koje ja visoko cijenim i koje kod Mene nalazi isto tako živog i iskrenog odziva.

Srdaćnost, koja iz toga proizlazi za naš odnos, djelovala je već ponovno blagotvorno na politieke odnošaje naših država, pa ja sebi laskam nadom, da će podpunu suglasnost u nazorih i miñienjih, koja postoji među nama u oći zalostnih događaja, kojih je sada pozoriste balkanski puolotok, — ponovno doprinieiti uspjehje radu, što ga Mi ondje sporazumno provodimo na korist europskog mira.

Pioćat ovimi osjećaji, pijem u zdravlje Moga dragog prijatelja, Njeg. Velićanstva cara Nikole.

Iza toga izrekao je car Nikolaj isto u francezkom jeziku ovu zdravicu:

Rieči, kojimi Me je pozdravilo Vaše Velićanstvo, živo Me se dojmliju, pa Vam se za to zahvaljujem iz punog srca. S osobitom radošću primio sam prijazni poziv Vašeg Velićanstva, te sam sretan, što Vam lićno mogu ponoviti izraz osjećaja, koji me prožimlju.

Naš srdaćni sporazumak i podpuno suglasje, koje iz njega proizlazi za rad naših vlada, jesu, kako Vaše Velićanstvo reće, dragocieni zalag za uspjeh velikog djela za pomirenje, što smo ga Mi u zajedničkom sporazumljenju poduzeli. Čovjekoljubiva svrha, za kojom Mi idemo, izkluećuje svaku pristanost, i ona se mora postići s postojanošću i uztrajnošću najpriklađnijim sredstvi za obzibilni i trajni mir. Našja će nastojanja ujedno, tako se nadam ja, doprinieiti naćvršćenju obćeg mira.

Pijem u zdravlje Moga dragog i poštovanog prijatelja, Njeg. Velićanstva cara i kralja Frana Josipa.

Posle drugog sata po podne odvezoše se vladari sa pratnjom put stajerskog mjesta Mürzsteg, gdje je ostao ruski car gostom našega vladara kroz tri dana, gdje su se oba vladara bavili u dokolici lovom, doćim su njihovi prvi savjetnici, grofovi Lamedorf i Goluchowski razpravljali o tećkih i zamršnih državnih poslovih.

O zdravicah, izrećenih na gostbi u Schönbrunu nedade se puno reći. Iz njih izvire iskreno prijateljstvo, koje vlada između okrunjenih glava. One podaju oćiti dokaz i ćvrst zalag iskrenog sporazumljenja austro-ruskog glede balkanskog pitanja.

Važniji su svakako zaklueći, što ih stvorio eba ministra izvanjskih posala obzirom na događaje na balkanskom poluoćoku.

Jošte se nezna potanko o čemu se sporazumljenje grofovi Lamedorf i Goluchowski, ali službeni listovi javiše, još prije nego li se vladari razlaspae, da je postiguto podpuno sporazumljenje i da su uglavljena temeljna načela za dalnje suglasno postupanje obiju valesila na Balkanu.

Njihove će predloge odobrili ne samo njihovi vladari, već i ostale veevlasti, koje bijahu zastupane na berlinskom kongresu i koje su prepustile Austro-Ugarskoj i Rusiji zadaću, da urede balkanske odnošaje. Ti predlozi, odobreni od obojice vladara i prihvaćeni od veevlastih, nemogu naići na uspješan odpor onih, koji se opiru ponajviše privremenoj riešitbi balkanskog pitanja.

Obćinski izbori u Lošinjju.

Od tamo pišu nam 25. pr. mj. Kako bijaše javljeno u Vašem cijenomom listu, svršili su se ovdje obćinski izbori dne 2. 3., 4. i 5. pr. mj. Hrvatska stranka kao takva nije kod izbora samostalno ni sudjelovala, već su na poziv takozvane umjerenjaka jest priliećno pravedan i osobe, koje bijahu od te stranke predlozene kao kandidati za III. tjelo, služile bi na čast svakoj obćini. One bi bile nložile sve sile, da zavladja mir i reć među svimi obćinari, jer sa to muževi zduševni i čiste saviesti. Ali baš takve muževe neće naša takozvana liberalna a stranka, jer bi njoj na obćini kvarili račune.

Na dan izbora nadošlo je mnogo obćinara iz ciele mjestne obćine, da vrše svoje izborno pravo. Svaki je od njih mislio, da će ovoga puta pobiećiti u III. tjelu umjerenjaci, nu sliedećeg dana opažuje, kako su se ljuto varali, jer su glasovnice „liberalne“ stranke letile lievo i desno, doćim sa one umjerenih riećko dolazile na svietlo.

Nu tomu se nije čuđiti, jer su „liberalci“ sastavili listine tako, kao da plaćaju oni sami poreze i namele. Naše obćinare, dobre posjednike i porezovnike, izpustiše iz listine kao da ih neima, doćim su svoje pristaaše uvrtili i takve, za koje se nezna da li imadu izborno pravo.*)

Ni kod samog izbornog ćina nije se postupalo jednako pravedno s liberalci i umjerenjaci.

Izborna komisija odbijala je redomice pristaaše umjerenjaka, a obćinski stražari hvatali ih kao zloćince i turali ih iz izvorne dvorane u tolikom broju, da su oni konaćno uvidili, da im tuj mjesta neima, te se podaše s svojim kućam. Da nije došlo do sukoba ili okršaja, možemo zahvaliti nekojim svećanikom, koji su svoje izbornike umirili.

„Liberalna“ stranka imala je — kako izvijaše sami njezini pristaaše — 260 punomoci, te nisu imali faktiećno toliko osoba, koje bi bile glasovale sa punomoci, pa su morali slati mladiće, fakine i pometaače, koji su nosili komisiji tuđe punomoci.

Umjerenja stranka imala je samo u gradu 32 punomoci, a od tih primila je sl. komisija samo 3, odbiv sve ostale pravovaljane.

Na ovakav naćin biralo se eto u III.

*) Oprostilo, ali mi držimo, da su valjda bile izlozene izborno listine, i ako jesu, tada se je moralo iste bar pregledati i potrebito reklamo podneći. Op. ur.

ulu kao i... vize cozi... Fr Ju Fr Ju Fr Ju F Ju F Ju F Ju F

tielu, te bijaše lahko „liberalnoj“ stranci po novinam slaviti pobjede, ali politička oblast, dotično namjestaštvo, koje znađe za takvo postupanje, nebi smjelo dopustiti, da se na taj način baca zakon pod noge.

Poslije izbora za III. tielu, t. j. na 3. o. mj. dala je občinska uprava na razpolaganje javno stražara „liberalnoj“ stranci, koji su pazili, da njezina demonstracija sa glazbom što bolje uspije. Na obali skupilo se množstvo demonstranata, većinom dječurlije i djaka nautičke škole i koparske gimnazije, rodom iz Lošinja. Glazba je udarala najprije pred društvom „Unione“, gdje se je urlikalo: Viva l'Istria italiana! i žviždalo. Odatle uputiše se po obali preko trga te na drugu stranu naše luke, do „Velike rive“ i natrag do društva „Unione“. Među demonstranti nalazio se je i činovnik poštanskog ureda, koj je valjda mislio, da je i njemu slobodno proti nama demonstrirati — jer za nas nemare javne oblasti.

G. načelnik znao je za sve to i čuo je demonstraciju, ali nije našao za shodno, da tu „sramotu“ prepričeti na temelju glasovitog proglašenja od dne 9. februara 1902. br. 257, kojim se strogo zabranjuje „ogni atto che potesse turbare la quiete publica e ogni dimostrazione atta a toccare la suscettibilità nazionale“. Da, ali onaj proglaš bijaše naperen proti nama, a „heraldecem“ je sve slobodno, jer oni su pravi „liberalci“.

Nu znajte g. načelnice, da smo i Hrvati pod kožom, da je časa puna, pak bi se mogla preliti — Vama na glavu. Vama nestoži nimalo na čas, sto moraju e. kr. ozručnici vršiti dužnost občinskih stražara te paziti na red i mir, kao što se je dogodilo dne 5. o. mj. kad hitjede Vaši prirediti novu i „sjajniju“ demonstraciju.

Rukoviet novosti iz Opatije.

Prošle lječilišne godine, t. j. od 1. septembra 1902. do 30 augusta 1903. bilo je u Opatiji u svemu 21.600 gostova. Isto je i ova godina započela dobro. Mjeseca septembra imali smo preko 3000 gostova, a može se reći, da je trajno nastanjeno u Opatiji 1500 gostova. Među gostovima nalazi se i odlični gost nadvojvoda Ludvik Viktor, brat našeg cara i kralja.

Početkom nove godine otvorit će se veliko novo kupalište sa toplom morskim vodom; to kupalište biti će za gostove, koji se po zimi kupuju. Biti će obokrbjeno velikim brojem sobica za kupanje, te velikim basinom za skupno kupanje. Tim novim kupalištem poskocići će glasi i cijena našoj Opatiji, jer će to biti jedino kupalište takve vrsti u Europi. Ovih dana pregledao je novo kupalište i sam nadvojvoda Ludvik Viktor. Ono će nositi Njegovo svjetlo ime.

Početkom nove godine dolazi i švedski kralj u Opatiju. Za njega i njegovu pratnju je iznajmljeno 60 soba u villi „Adrija“. Govori se, da će i saski kralj doći u villu „Crnkovića“ u Voloskom.

Na prvi oktobra dobili smo novog kapelnika lječilišne glazbe u osobi gosp. Julija Kaspara. Lječilišna glazba se povećala za 9 osoba te broji sada 29 osoba; za sada se može reći, da sastoji nova glazba od starih glazbenika; kakova će biti, to će vrijeme pokazati. Nijekoji naduveni Nijemci se vesele novom kapelniku, jer da je odlučan Nijemac.

Prošloga čedna dogodilo se više nesreća u našoj okolini. Nekog oca obitelji iz Puharske napao je na putu za Učku nepoznati zlikovac. Te ga teško ranio i pakrao. Sumnja je pala na jednog mladica iz Veprince, jer se kod njega našlo na odjelu velika mrlja krvi za koju sam kaže, da nezna odakle dolazi.

Jedna 19 godina stara djevojka iz obćine boljunske popela se na smokovo stablo. Da ju nitko ne vidi. Nesrećom pada sa stabla i rani se na glavi, te je pod smokvom ostala ležeći. Tu ju našli ogrežgu u krvi tekar drugi dan; spasavajuće društvo povelu ju u riečku bolnicu,

gdje je drugi dan preminula. U istoj bolnici je umro i onaj zidar, koga je u lki probu nožem neki Talijan; kod razudbe našli su mu u tielu komad pretomjenog noža.

Prošle sriede utopio se ovdje krojač Gereg; dosadio mu život, jer mu posao išao slabo. Mrtvo njegovo tielo našli su kod ville „Neptun“. Bio je rodom Madjar, a već preko 15 godina bijaše nastanjen u Opatiji.

U nedjelju dogodila se tako velika kradja u Opatiji, da je nadkrilila sve dosadašnje. Nepoznati tati pokrali su naime u kabini, gdje se nalazila odjeća nadvojvode Ludvika Viktora, sve dragocienosti od neprocjenive vrijednosti. Tati morali su biti u finim rukavicama. U potragu dalo se odmah domaće i riečko redarstvo, ali do sada nema traga gospodskim đuroprstarom. (Tata su ulovili 7. t. mj. u Puli te kod njega našli sve dragocienosti. Tat je neki inžinir (?) Csoos Ur.)

Hrvatska škola, koji ona „Družbe“, toli javna pučka, prepune su djece dužne polaziti školu.

Nerazumimo, čemu je ovdje talijanska škola, premda nema već pet godina propisanog broja djece za jednu učiteljsku silu; u njoj je ove godine 7 djece od pripadnika austrijskih i 10 talijanskih podanika. Uzradovala nas je viest, da ćemo dobiti u Opatiji novu učiteljsku silu, naime jednu učiteljicu.

Čujte na koncu još ovu, koja se je dogodila na sudu u Voloskom. Oružnik Amadeo Pascutti, dodieljen postaji u Lovranu, zapan od sudca, dali brazumije hrvatski? Odgovori: „Ne!“ Pa će nam se još reći, da oružnici poznaju i štiju jezik pučanstva! Kako taj čovjek vrši svoju službu, kad nezna jezika pučanstva?!

Iz rovinjske sudnice.

Sirenje talijanske kulture: Dne 11. srpnja skupilo se u krčmi Ferija u Zminju nekoliko seljaka, koji su u miru oko čaše vina o svatcem razpravljali. Najjednom stupilo je u krčmu nekoliko Talijanca, osobito novopečeni, koji su posljedno od davna usisanoj kulturi počeli navijivati na Hrvate. Kako su od svojih istomisljenika naučili, nisu samo Hrvate sa objubljenim jim: „porchi“ itd. vrijeđali, nego su Boga, Majku božju, Isukrista i sve Svetce hulili i kleli na način, da je bilo strahota slušati. Kad je pako Jakov Modrušan zaviknuo: „Živio Franjo Josip I.“, onda je Anton Zohil (ime mu kaže da je Kalabrez) izustio pogrđnu uvredu proti Njeg. Vel. caru. Dok su imenovani Anton Zohil i Miho Rocco vikali: „Aviva Iстрия talijana“, kleli su istodobno Boga i Mariju u potpunom osvedoženju, da njima nemože nego neprijatelj božji pomoći. Miho Rocco primio je i stisnuo junački za grlo 15-godišnjeg dečka Dragutina Petela, zahtevajući silom da viče: „Aviva“, ali Petel nije hlio i težkom se je mukom oslobodio iz ruku držovito zminjskog Talijana. Male Brozan i Ivan Debeljuh-Trap (ako ime ne vara, iz Firence!) vikali su „aviva“, dodajuć „porchi de šćavi“. David Giacomelli protivio se je strážaru Antunu Rovi i pošto se je hrvatskim kruhom otovio, bljuvao je pogrđne rieči proti Hrvatom. Dakako da nisu izostali Artur Godina i Antun Rocco, koji su isto tako njima običajnom vrlo slatkom riečju vikali „porchi de šćavi“.

Između tih osobito izobraženih Talijana, trebalo je da bude barem jedan, kojeg e. kr. oblasti osobito časte, a to vam je Ivan Rovi, zapriješeni vještak te izaslanik i povjerenik e. kr. k. o. t. suda u Pazinu, kojemu da su Hrvati ne samo „porchi“, nego „la nazion più antipalica“ (Bog zna, koliko je drugih narodnosti vidio)?

Radi ovih čina tužilo je e. kr. drž. odv. u Rovinju:

1. Antuna Zohil od Antuna, iz Zminja, slugu, 26 god. stara radi uvrede Velicanstva, smetanja vjerozakona i javnog poniženja uredaba.
2. Miha Rocco pok. Martina, postolara iz Zminja, 58 god. stara, radi zlo-

čina smetanja vjerozakona i javnog nasilja globljenjem te prestupka javnog pozivanja uredaba.

3. Matka Brozan od Mala, seljaka iz Brozani, 25 god. stara.
4. Ivana Debeljuh-Trap od Paše, seljaka iz Brozani, 31 g. stara.
5. Artura Godina od Antuna, trgovca iz Zminja, 25 g. stara.
6. Antuna Rocco od Antuna, mlinara iz Zminja, 26 g. stara, radi prestupka javnog pozivanja uredaba.
7. Davida Giacomelli od Simuna, tešara iz Zminja, 28 g. stara, radi prestupka pozivanja uredaba i uvrede javnih urednika.
8. Ivana Rovis pok. Napoleona, posjednika, zapriješeni vještaka, izaslanika i povjerenika e. kr. k. o. t. suda u Pazinu, iz Zminja, 50 g. stara, radi prestupka pozivanja javnih uredaba i prekršaja uvrede javnih urednika.

Javna razprava držala se je u Rovinju dne 1. t. mj. pod predsjedanjem savj. Harahablija, sudjelovanjem savj. de Kümmerlin i Rode te pristava Orlić. Drž. odv. zastupao je zamj. dr. Sbiša. Bilo je preslušano preko 20 svedoka, te sam, kao slušatelj, opazio, da je svedok Jakov Modrušan, premda viseput od predsjednika moljen, depače skoro siljen da govori talijanski, izjavio da on će samo hrvatski govoriti, te je bio on kao lakodjer većina svedoka preslušano u hrvatskom jeziku. Obtuženici Mate Brozan i Ivan Debeljuh-Trap, oduševljeni Talijani, izjaviše, da nepoznaju talijanski jezik, pa su i oni u hrvatskom jeziku bili preslušani, a opazilo se je, da se nekotji obtuženici dosad nisu naučili nego talijanski proklinjati.

Radi toga što se je za razprave govorilo većinom hrvatski, sjedio je na glavi sudbenog stola bačvar-tumač Moscarda, te Vam, g. uredniče, samo to kazati možem, da je zbilja izpod svakog dostojanstva, kako taj bačvar govori, ja se zbilja čudim, da se što takva trpi, to je izpod časti sudbenog dvora i bez oklevanja može se kazati, da je sramotno.

Obtuženike je branio e. kr. bilježnik Risondo i premda obtuženici nijeće te hće da na druge krivnju svale, depače bili bi u stisci skoro svi i „živio“ zaviknuti, sudbeni je dvor ipak riešio Antuna Zohil zločina smetanja vjerozakona i Miha Rocco zločina smetanja vjerozakona i javnog nasilja, sve obtuženike radi ostalih zločina krivimi spoznao te kaznio Antuna Zohil na 4 mjeseca teško poostrene tamiće, Miha Rocco na deset dana, Mata Brozan, Ivana Debeljuh, Artura Godina i Antuna Rocco na dva čedna, Davida Giacomelli na tri čedna poostrenog zatvora, te napokon sudbenog povjerenika Ivana Rovis na 100 kruna globe, nventualno 2 čedna poostrenog zatvora.

Isti sudbeni dvor, samo da je razpravi predsjedao e. kr. savj. de Kümmerlin, riešio je dne 2. t. mj. obtužbe radi javnog nasilja pogibelnom, prietnjom što je iz samokresa dva hitca proti napadačem izpašio Simuna Pinčan. Preslušalo se je više svedoka, pa buduć da svi svedoci kral i obtuženi samo hrvatski govorise, sudjelovao je imenovani bačvar-tumač Moscarda, koji je u istinu tielu razpravu vodio, ali tako da su se tumačenju gohotom smijali sudci, depače srdio se je branitelj odv. dr. Depiera, da tumač krivo prevadja. Ja mislim, da će se jednom probuditi i gg. predsjednici u Trstu i Rovinju, inače iza onoliki: „šćopetad u aja: bit će rieš“, da tkogod od slušaoa pukne, od smjeha!

Politički pregled.

U Puli, dne 6. oktobra 1903.

Austro-Ugarska.

Nakon trodnevnog boravka u Münzstegu ostavio je ruski car Nikolaj Austriju. U Meidlingu — na postaji južne željeznice, bijaše razstanak. Vladari su se izrakovali i poljubili dva puta, te je naš vladar odpratio ruskoga do vagona. Pošto je car Nikola stupio u vagon, spustilo je prozor, te je još razgovarao s naslim vladarom i nadvojvodom Franom Ferdinandom; dok vlak nije krenuo. Ruski car se je uputio u Darmstadt, gdje ga čekala carica sa dječom.

Istarski sabor biti će — kako se glasa — sazvan za 20. oktobra u Pulu.

Dne 4-6. mj. zaključeno je zasjedanje kranjskoga sabora, i to bez osobitih uspjeha.

Splitskomu „Jedinstvu“ pišu iz Beča, da su ovih dana uvjeravani hrvatski zastupnici s mjerodavnog mjesta, da će do maja biti proglašen u Dalmaciji hrvatski jezik uredovnim.

U Hrvatskoj sazivlju oporbenci na raznih mjestih javne skupštine, na kojih se narod izjavljuje oduševljeno za financijsku samostalnost Hrvatske. — Sveučilišni profesor dr. Luka Marjanović ustanovljen je predstojnikom pravosuđa.

Srbija.

Dne 3. o. mj. imala je novoizabrana skupština sjednicu, u kojoj bijaše priobćen izjavljani verifikacionog odbora. Zatim su zastupnici zavjereni, a nakon toga izabran je predsjednikom Aca Stanojević, podpredsjednik Nikola Nikolić i Ljuba Davidović.

Bugarska.

Kod saslanika ruskog cara sa našim u Beču postignuto je sporazumljenje između Austro-Ugarske i Rusije glede provedenja potrebitih reforma u Macedoniji. Ovo sporazumljenje znači prije svega, da se obje veevlasti obvezuju, da neće na Balkanu poduzimati jednostrani koraka, već složno i suglasno postupati. One će se u svakom novom slučaju, koji bi mogao nastati, sporazumjeti, i istom tada zajednički postupati. Gleda macedonskog pitanje, koje je sada na Balkanu najvažnije, ustanovljeno je, da se lani prihvaćeni program za reforme provede, a ne možda, da se proširi.

Obje će vlasti svimi silami sprječavati sva neprijateljstva na Balkanu, ako njim nebi to pošlo za rukom, da će omedjašiti svaku ratnu pogibelj.

Italija.

Talijanski kraljevski supruzi dolaze, kako je već poznato, dne 14. oktobra u Pariz. Razpored je dolazka ovaj: Dolazak 14. listopada na kolodvor Bois de Boulogne. Doček od širane predsjednika republike i članova vlade. U večer svečani objed u Elyzeju. Dne 15. oktobra polazak kraljevskih suprugica i Loubeta u Versailles. Objed u Versailles i zatim pregled dvorca i parka, po tom je povratka kočilom u Pariz. Iste večeri je srećana predstava u „Opéri“. Dne 16. listopada pregled grada i službeni posjet u „Hotel de Ville“. Pri povratku će kraljevski supruzi pregledati kovneni novaca, gdje će im biti predana spomen-kolajna. U večer daje talijanski kralj u počast Loubetu svećani objed u palači ministarstva izvanjskih posala. Dne 17. oktobra biti će lov u Rambouilletu. Dne 18. listopada biti će velika vojna smotra i zatim vojni objed u Elyzeju. Tog će dana kraljevski supruzi odputovati u 3 sata poslie podne sa kolodvora „des Invalids“.

Posebni odbor za doček kraljevskih suprugica još se nije odlučio za stan, gdje će oni odsjesti. Stan će biti urešen po-

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

u Münz-
Austrija.
eljeznice,
zrukovali
čar od
je car
prozor,
čarom i
im, dok
e uputio
sa dje-

tako se
u Pulu.

zasje-
oz oso-

z Beča,
ski za-
če do
rvatski

aci na
kojih
nanci-
vreni-
ime-

brana
obćen
m su
abran
pod-
Da-

šim
e iz-
pro-
niji.

na
e na
raka,
je se
ngao
jed-
pi-
nije,
oro-
zda,

vali
ijim
šiti

aze,
t u
zak
ou-
re-
ani
zak
des.

rea
u
i u
i u
i u
Pri
lati
na
ski
u
no
tu.
na
og
3
in-

kih
dje
no-

ulvom iz najljepših francuzkih dvoraca, kao Compiègne, Fontainebleau, Versailles itd. Tim hoće francuska vlada, da svojim visokim gostima pokaže velike epohe francuzke umjetnosti.

Franina i Jurina.

Fr. Lovranski poprili se pravdaju, da ki j' pripeljal vodu va lku.
Jur. Ča na vozeh?
Fr. Aj ne, lego dole z Učki.
Jur. Komunjski beči!
Fr. Aj da nisu, lego šijor Toni n, šijor Benjamin i šijor Guljelmin.
Jur. Bora su rogi!

Fr. Creski trubilo se jadi va trčanskem 'Jebreću', da moraju creska talijanska deca govorit s fratri vavek fraskvi.

Jur. A kako, kada neznaju?
Fr. Justo s tem se je tradil on pantalon, zac da nebija znali, nebija govorili.
Jur. Tako to r' u talijanska deca?
Fr. Koliko i moj postol!

Pogled po Primorju.

Pazinski kotar:

Sa pazinske pošte. Danas svako biće čovječije ide zatim, da se usavrši u znanstvu, i da može udobnije obćiti i sporazumjeti se sa ljudima, kojima mora u susret dnevnog života radi. Nu, reć bi, da onaj kod c. kr. poštarskog ureda gg. činovnici na to malo paze, buduć da oni, kada ih koji u drugom jeziku a ne u talijanskom nagovori, jednostavno šute, a stranka nezná, da li ima posla sa gluho-nimim iliti sa neznačicami. Činjenica jest, da je pred malo dana neki gospodin predao hrvatski brojčav i nagovorio uljud-nog gospodjicu činovnicu u hrvatskom je-ziku, ali nedobi na svoj upit niti rieči odgovora, zato dotični gospodin nezna, da li su činovnici kod pošte u Pazinu gluho-niemi, zlobni iliti neznačice?

Očekujemo odgovor od gosc. pošte-ravnatelja. Ujedno molimo gg. slovensku i hrvatsku inteligenciju, koje ima liep broj u Pazinu, da se kod nijednog c. k. ureda ne služi nego li izključivo svojim jezikom, i da nikomu za vplju rabi jezik, koji se je u Pazinu kriomice usuljao. Ovo je zemlja naših djeđova, Hrvata, nipošto do-seljensika Talijana.

Novolazbrano občinski zastupstvo u Zminju konstituiralo se, te je bio iz-abran ponovno načelnikom dosadajni, Fran Pucić, prvim savjetnikom Mate Peteh-Kováčič, a drugim Ivan Erman.

Kontrolna smotra u Pazinu obd-žavala se dne 2. i 3. t. mj. Kod iste pro-jevine se podukir sadržanu u odpustnim kejižicah. Opazili smo u nekom slučaju, da umjesto dosadanje, hrvatski sastavljene poudke se je umetnulo talijansku.

Ako se to dogodilo pomutnjom, tada preporučamo, da se unaprijed malo bolje pazi, jer i onako u našem narodu zahvaća sve više podloge sumnja, da nas se hoće sprijateljiti sa mislju o budućem šilb-oka nju naše djece pr. A Kyrnalom u odori 'Bersagliera'.

Kovinski glasbari bili su dne 4. t. mj. na izletu u Sv. Petru u Šumi, i tom prilikom izazivali ondješnje pučan-stvo sa povicí 'E viva l' Istria italiana'. Da njim se nebi što dogodilo, pratio njih župan, postavljen od nove občinske uprave, Fran Bratulić. Mi njih medjutim upozo-

rujemo, da se kane unaprijed takvih iza-zivanja među našim ljudstvom, da njim se ne dogodi, te se povrate kući sa raz-bijenimi glashali, košto nekoč pazinski iz Gologorice.

Porečki kotar:

Iz porečko-puljske biskuplje. Bis-kupski ordinarijat u Poreču povjerio upravu župe u Višnjaju veleč. g. Ivanu Majeru, koji je do sada upravljao župom u Sv. Nedijji kod Vižinade, na njegovo mjesto poslan je novomisljeni veleč. g. Fran Ba-budri iz Poreča. Znateljnost smo, da li poznae taj mladomisljenik jezik svojih ov-čica?

Ravnopravnost kod c. i. kr. vojske. Iz Poreča nam javljaju, da je kod kon-trolne smotre dne 5. t. mj. domobranski kapetan iz Pule pročitao odnosne zakone samo njemački, a isto je na talijanski raz-utačio opet neki drugi častnik iz Poreča. Naravski, nitko se nije sjetio, da je onih koji su došli na smotru, bilo trisetvrtine Hrvata! Eto kako štujaju Hrvate oni, koji zapovjedaju vojskom!

Voloski kotar:

Iz Opatjio nam pišu, da je tamo ljetos izvanredno mnogo gostova u ovo doba godine. Puni su hoteli i druga svra-tišta a i privatnih je stanova mnogo iz-najmljeno.

U talijanskih listovih čitamo, da se sadašnja uprava lječilišta dostatno ne-brine za udobnost i zabavu tolikih gos-tova, no mi neznamo u koliko su oprav-dane takve pritužbe.

Iz Vodličke župe u Čičanrji pišu nam 5. o. mj.: Našega veleč. g. župnika Jurja Dolžana, zaslužnoga svećenita i ro-doljuba, stigloš u roku od jedne godine dvie težke obiteljske nesreće. Umro mu najprije starac otac, a nedavno sestra, dva bića, koje je on srdačno ljubio i štovao.

Povodom tih težkih udarača izričemo milomnu župniku i čestitomu rodoljubu naše iskrene saučeeše, a njegovim milim pokojnicima neká 'podielí Svevišniji viečni mir i pokoj!'

Sa kastavsko-rločko medjo pišu nam 25. pr. mj.: Pjevačko-tamburasko društvo 'Sloga' u Zametu, održavalo je koncert u nedjelju 20. pr. mj. Vrieme, koje se je prije podna mrgodilo, zadavalo je trista jađa odborcima, jer šu se ho-jač, da će im zlo vrieme, kao i prošlih godina, pokvariti račune. Na veliku radost svima bijaše se za podne promienilo vrieme na bolje, što je doprinešlo, da je medju posjetioci za cilogla koncerta vladalo oso-bito razpoloženje. Koncertat se je vršio kao obično u proštranom vrtu Funderličev gostione, gdje bijaše podignuta ukusno izradjena pozornica. Koncertat otvorila je vojnička glazba sa krasnom 'Jugoslavjan-skom overturom'. Sve točke koncerata bi-jahu izvedene na obće zadovoljstvo. Koli pjevački zbor, toli tamburaši i solo-pje-vači bijahu iz svake točke burno povladji-vani Bazar i njegove dražestne prodava-čice vršile su takodjer svoju zaduću na obće zadovoljstvo. Iza svršenog programa započela je prosta zabava, kod koje se je občinstvo nasladjivalo, slušajuć divne zvu-ko ve izvrsne glazbe, gledajuć prekrasne umjetne ognje i pjevajuć rodoljubne pjesme. Čulo se je i jednu prisutnom gosc. prof. Spinčiću upravljenu nazdravicu, koju je občinstvo primilo velikim oduševljenjem zapjevavši hrv. himnu. Na toj nazdravici krasno se zahvalio g. Spinčić, istaknuv iz-medju ostalog važnost ovoga društva radi izložene točke, na kojoj se nalazi.

Kasnije, kad je malo zahladilo, po-vučka se je glazba u dvoranu, gdje je za-počeo ples, koji je potrajao 'do u kasnu noć.

Zabava bila je dosta dobro posječena. Došla je liepa kila gostova iz Opatije sa g. prof. Spinčićem na čelu, iz Voloskoga, Rukaveca, Sv. Mateja, Rieke, iz blize oko-lice, a najviše iz Trsatá i Sušaka.

Mi smo zahvalni odboru 'Sloga', što nam je tom zabavom pružio onako liep užitak, zahvalni smo i svim onima, koji su budi kako doprinesli, da je ona zabava onako liepo izpala, poimeince pjevatičima i tamburašima, a osobito požrtvovnim solo-pjevačima, gdjeicama, prodavačicama, gg. gostovima, a osobito onima, koji su ulaz-ninu preplatili, priposlali svoj dar.

Ne možemo, a da se ovom prilikom, makar samo u kratko, ne osvrnemo na neke činjenice. Upalo je u oči, da je bio kod ovog koncerta najlošije zastupan Kastav-grad. Što je tomu uzrok? Da li nehaj, nemar, zavist nekih građjana? Mo-guće da je svega po malo.

Ne možemo, a da se ovom prilikom, makar samo u kratko, ne osvrnemo na neke činjenice. Upalo je u oči, da je bio kod ovog koncerta najlošije zastupan Kastav-grad. Što je tomu uzrok? Da li nehaj, nemar, zavist nekih građjana? Mo-guće da je svega po malo.

G. prof. Spinčić izvolio je kako gori spomenusmo — ustvrditi, da je ovo društvo važno. To uvidjaju svi pravi rodoljubi, kojim su naše okolnosti poznate, pak za za to rado posjećuju naše zabave, podu-piraju nas i bodre na dalnji rad. Uvidjaju, da se moramo boriti sa stotinu neprilika, jer nam manjka inteligencija, koja bi nas vodila i upućivala — društvo ho je čisto radničko — a uz to imamo se boriti i sa materijalnim neprilikama.

Svega toga na uvidjaju nekoi rodoljubi iz Kastav-gradá, osobito mladji, i mo-ramo sa žalošću ustvrditi, da imademo baš tamo malo iskrenih prijatelja.

Izpustili smo dalje rekriminacije, valjda posve opravdane, ali teško, da bi se tim koga opametilo. Nadamo se, da će već ovo pomoći i da drugi put neće imati povoda naši vredni i velezaslužni Zamečani tužiti se na imaće rodoljubne naše 'građjane'.

Lošinjski kotar:
Dvie osude kod c. kr. kotarskog suda u Lošinjju. Kad je ono bio veleč. g. Craglietto dignut sa službe župe-upra-vitelja u Malom Selu, jedna žena iz puka, koja se priznaje otvoreno Hrvaticom, izrazila se o jednom gospojinskom odboru od 5 lica na način, da su se dotične gos-podje čitule uvrijedjenimi te su ju tužile za uvriedu pštenja. Na temelju oblužnice izrekao je c. kr. kotarski sud u Malom Selu osudu, kojom se dotična žena kazni zatvorom od tri mjeseca. Ta ženska nije bila do tada nikada sudbeno kažnjena.

Kod prizivne razprave u Rovinju bila je prva osuda zabačena i ona ženska kaž-njena samo na globu od 200 kruna. Pred malo dana uvriedio je lošinjski Talijan, poznat nam iz razprave radi demonstracije, upriličene prošle godine u Lošinjju proti hrvatskim djakom — t. j. Giulio Cattarinich — jednu čestiću gospodjicu izrazom najuvriedljivijim za žensku u obće, napose pako za jednu djevojkju. Radi te uvriede bio je tužen g. Cattarinich, a c. kr. kotarski sud u Lo-sinjju osudio ga je samo na novčanu globu, i to na samih 20 kruna.

Naši čitatelji neka pripisdože ove dvie osude i neka ih tumače — kako im drago!

Trst.

Porinuće ladje vojne mornarice 'Nadvojvoda Karlo'. U nedjelju dne 4. o. mj. na imendan Njeg. Veličanstva por-iniđa je svečanim načinom na škeru sv. Marka 'Stabilimento tecnico' u Trstu nova ladja c. i. kr. vojne mornarice, okrš-tjena 'Nadvojvoda Karlo'.

Porinuću prisustvovali su: nadvoj-voda Rainer sa suprugom nadvojvodkinjom Marijom, kćerkom blagopok. nadvoj-voda Karla, nadvojvoda Leopold Salvator, te druge ličnosti. Kao kuma novoj ladji bijaše nadvojvodkinja Marija. Njih Visosti bijahu pri dolazku uz carsku himnu burno pozdravljene.

Novu ladju blagoslovio je župnik vojne mornarice přeč. g. Ufedniček uz asisten-ciju dvojičke kapelana iste mornarice; zat-im je admiral Spain nagovorio nadvoj-vodkinju Mariju, koja mu je odgovorila, da se je rado odazvala molbi vojne mor-narice i preuzela krštenje ponosne nove ladje, koja će nositi slavno ime njezinog pokojnog oca. Neva sreća prali zastavu ove ladje, neka ova nosi slavno ime po-

svud i u svako vrieme! Po previšnjoj zapoviedi krtim te imenom 'Karl', pa se sada spusti u more. Pratio te obilat bla-goslov božji! Zatim pritismu električno puce, o bok ladje aazbije se obješana bu-tilija šampanjca i malo zatim počea se ve-lika ladja veličanstveno, uz burno klicanje naroda, udaranje glazba i gruvanje topova spuštati u more. Bijaše to doista svečan trenutak!

Poslie porinuća predao je nadvoj-voda Rainer odlikovanja glavnim osobam, koje su bile kod gradnje ladje zaposlene. Zatim se vratiše Njih Visosti uz uda-ranje glazbe i klicanje množtva na ladju 'Pelikan', koja bijaše u luci usidrena.

Poslie podne bijaše na ladji 'Habs-burg' takozvani 'Reunion', gdje se sa-staše odabrane osobe raznih stališa, gdje su igrala dvie glazbe i gdje bijahu po-gošćeni pozvanici bogato studenim jelom, vinom i pivom. Pod neč stigoše na tu ladju i nadvojvode Rainer i Leopold Sal-vator, koji bijahu kod dolazka i odlazka oduševljeno pozdravljeni.

Proširenje trčanske luke. Za proširenje trčanske luke učinjen bijaše pro-račun od 90 milijuna kruna. Tim prošir-njem bilo bi se imalo započeti prvih mjeseca buduće godine. Nu radi poznatih događaja u carevinskom vieću i zbog zam-ršenih odnošaja koli u jednoj, toli u drugoj polovici monarhije, nije vlada mogla predložiti carevinskom vieću na razprvu osnovu zakona na rečeno proširenje, do-tično osnovu državnoga proračuna, u ko-jem bi bila i rečena svota sadržana.

Radi toga je bečka vlada odredila, dok se pitanje troškova za te gradnje ne-rieši, da se nastave radnje, koje se pro-vadja već više godina u trčanskoj luci, ali tako, da provedenje tih radnja nebi bilo na uštrb spomenutoj velikoj osnovi. Radi proširenja trčanske luke ima doći posebna komisija u Trst, da prouči to važno pitanje.

Slovinci Trsta i okolice, bojeći se, da bi mogla austrijska vlada izručiti te ogromne gradnje, koje će stojiati austrijske državljane preko 90 milijuna K, poduzetnikom iz Italije — kao što je izru-čila posljednje radnje u Trstu za 16 mi-lijunakruna, talijanskim podanicom, premda bijaše domaćih poduzetnika, koji ih htje-doše preuzeti, prosvjedovali su ljetos na više sastanaka političkoga društva 'Edi-nost' proti takvoj eventualnoj nakani au-strijske vlade. Prosvjedi ti bijahu probi-čeni i našim zastupnikom na carevinskom vieću i za nje je doznala carska vlada.

Očekujemo dakle punim pravom, da će ministarstvo izručiti te buduće radnje domaćim poduzetnikom, ili bar austrijskim poduzetnikom, da nebudu krvavo zasluženi novac austrijskih podanika gutorao u bla-ženu Italiju ili u koju drugu tudju državu.

Razne viesti.

Nakon četrdeset godina! Karlovačko 'Svjetlo' javlja, da su djaci 'blagopokojae-ričke gimnazije dne 26. septembra o. g. proslavili u Karlovcu 40. godišnjicu svoga is-pita zrelosti, to bijaše god. 1863. Od tadašnjih djaka jesu na životu još četvorica, a iz-medju tih dvojičca naših odličnjaka, Mžežvi su to, koji zauzimaju danas visok druž-tenvi položaj, i to gg. Matej Andrejvič Trnovec, član najviše sudbenog i kosa-cionog stola u Beču, rodom Slovenac iz Gargara, izpod Sv. Gore u Gorickoj; Ivan Dr. Kalčić, c. k. štokski nadležnik, vrlo čestit naš rodoljub, rodom iz Lipe u Istri; Mihovil Vanjković, zać. kanonik i župnik u Rakovici, Hrvat iz Rieke, te Nikola Sigovič, kr. sudbeni viećnik u Gospiću. Svoju slavu proslavio je Karlovcu iz što-vanja i prijateljske ljubavi iz mladih djačkih godina spram saučeniku, za jednu godinu mladjemu u naucama, karlovčkom gradonačelniku g. dru. Banjavčiču.

Sastanak hrvatskih novinara. U subotu na 10. oktobra ov. g. bit će u Za-grebju prvi sastanak narodnih i naprednih novinara u Hrvatskoj. Kaznored vičenja: 1. Narodni i napredni novinari hrvatski, srbski i slovenački. Izvješćuje dr. A. Radić. 2. Osnatak novinarskog društva i pristup

k središnjemu savezu slavenskih novinara u Pragu. Izvješćuje Stjepan Radić. 3. Novinska (tehnička) i novinarska (staležka) organizacija. Izvješćuje dr. Milan Heimrl. 4. Orientacija k aktuelnim narodnim i političkim pitanjima. Izvješćuje Stjepan Radić. 5. Pokrajinsko novništvo, njegove potrebe i dužnosti. Izvješćuje Peroslav Ljubić. 6. »Russkij kružok« ili »slavenski klub«. Izvješćuje Josip Pasarić. 7. Za postavu porote. 8. O svezi s našim tiskom u Americi. Sastanak će biti u prostorijama »Obzora« uredništva, ugao Marovske i Gundulićeve ulice, I. kat. Za početak će točno u 8 sati na večer i nastaviti će se sutradan prema dogovoru. Za sazivača: dr. Milan Heimrl, glavni suradnik »Obzora«; Josip Pasarić, urednik »Obzora«; dr. Ante Radić, urednik »Doma«; Stjepan Radić, publicista; dr. Svetimir Korporić i dr. Milan Kristof, urednici »Hrvatskoga naroda«; Peroslav Ljubić, urednik »Podravca«.

Na oglas „Kapljice sv. Marka“ gornjogradske ljekarne u Zagrebu, upozorujemo ovim cijenjene čitatelje »Naše Sloge« preporučujući nabavu onim, kojim to zdravstveni razlozi zahtijevaju.
Plemenština (!) talijanskih djaka. Prošli mjesec obdržavali su talijanski sveučilišni djaci Primorja u Trstu nastavak glasovite skupštine, koju su obdržavali u Pazinu i koja je onako zalosno svršila. Na sastanku u Trstu bijaše izabran novi odbor »bezimenog« društva, komu postavise na čelo kao predsjednika nekog Ivana Quarantotto, valjda rodom iz Istre. Novi predsjednik zahvalio se na odlikovanju izlaku, da je zadaća talijanskih djaka Istre, da potalijane seljačko pučanstvo, t. j. seljake hrvatske i slovenske Istre.

Čudne ima nazore taj mladi talijanski gospodin o dužnostih i pozivu talijanskih djaka, koji nebi smjeli imati prelijege posla nego dati se na potalijane nje našega seljaka. Mi smo do sada držali, da imadu talijanski sveučilišni djaci koju uzvišenju zadaću, nego li je ona o raznarodjenju našega kmeta, ali eto mi se prevarismo.

Naši hrvatski i slovenski djaci u Istri imadu posve drugu zadaću, t. j. putiti, učiti i osviećivati našega seljaka, puštajući talijanskim djakom, da oni uče i pute svoga kako najbolje znaju.

Hrvatska vjerskjeska banka u Dubrovniku otvorila je svoju podružnicu u Zadru u krasno uređenim prostorijama, koje su njoj na čast izvjesila je tamno i hrvatsku tablu, koja bude očito tamonoje talijanaše. Banka prima novac u svrhu ukamafivanja na uolnice i blagajničke doznačnice, te uz potvrde na tekući ili feč račun; preuzima vrijednostne papire i ine vrijednote u pohranu; naplate, mjence, naputnice i čekove; za našu državu i za inostranstvo daje predujmove na vrijednostne papire, zlatni i srebrni novac i robu; kupuje i prodaje vrijednostne papire i vrijednote; Unovčuje izvucene srečke, zadužnice i dospjele kupone te nabavlja nove kuponske arke; provadja osiguranja proti težajnom gubitku izribejanih srečaka i zadužnica, obavlja vinkulaciju i devinkulaciju svih vrsti vrijednostnih papira, polaže vojničkoizdancbene i sve druge jamčevine; izvršuje izplate te izdaje kreditna pisma; eskomptira mjenice, naputnice i kupone vrijednostnih papira, prodaje promese za sva vutenja; obavlja besplatno reviziju svih srečaka naše države i drugih u njoj dozvoljenih. Osim toga obavljat će i sve ostale transakcije, koje zasijecaju u bankovnu struku, uz najpovoljnije uvjete. Sve potanje obavijesti daje rado ustmeno i pismeno sama podružnica, koju toplo preporučamo.

Što je sa parobrom »Klek* i Vlastnik parobroda »Klek*, ugarsko-hrvatsko parobrodarsko društvo na Rieci proglasilo je kao izgubljen parobrod »Klek* komu, kako smo nedavno javili neima glasa već od 10. julijsa o. g. Naravno da su s parobrodom nastradali svi oni, koji su se na njemu nalazili odnosno tri kapetana, četiri strojovodje i dvačeti i tri mornara, te putnici, ako ih je slučajno bilo na parobrodu, pošto je ovaj bio t. z. cargo-boat (teretni parobrod). Na »Klek* je bio zapovjednik nam. Andrija Šeptić; drugi kapetan Mate Švrljuga, treći kapetan G. Ugarković. Prvi je strojovodja bio C. Demarchi, drugi A. Garimberti, treći A. Candido, četvrti A. Tuhtan. Svi ovi članici kao i ostari mornari bili su većinom Riečani ili iz bližih mjesta hrvatskog primorja.

Sada čitamo u listovih, da se je spasila moćad jednog franczskog parobroda, koji je plovio istim pravce sa »Klekom*, te se je opet porodila nada, da se možda nije izgubila moćad nesretnog »Kleka*.

Izgubljen brod. Dne 27. pr. mjeseca nasukala se je austro-ugarska jedrenjača »Blandina P.« blizu rta Hattieuca te je nakon kratkog vremena potonula. Svi mornari, koji su većim dijelom iz Rieke i okolice, spašeni su. »Blandina P.« putovala je iz Rio Janeiro i bila je dne 8. pr. mj. u Barbadosu. Brodom je zapovjedao kapetan Rožmanić, takodjer iz Primorja. Jedrenjača je na Rieci sagradjena g. 1876. te je imala 791 tonu čista registra, bila je duga 50'64 metra, visoka 9'74 metra i široka 6'15 metara.

Iz Ljubljano dolazi nam tužna vjest, da je tamo preminuo nakon dulje bolesti providjen svetotajstvi slovenski rodojubi g. Jenko Sumi, c. kr. carinarski nadkontrolor, koji je služio dugi niz godina u Trstu, više godina u Istri i koji je stajao u prijateljakom savezu s mnogimi našimi rodojubi. Vriednaomu pokojniku bila lahka domaća gruda a njegovoj svojiti naše iskreno saučeeše!

C. kr. finaijaino ravnateljstvo u Trstu upozoruje sve one, koji uživaju kakovu plaću ili mirovinu u iznosu preko 1200 kruna, da predaju svako godine poreznoj oblasti prijavu s podatecima njihovog imena, prebivalista i zanimanja te iznosa i vrsti dohodaka izplaćenih u prošloj godini.

Isto ravnateljstvo pozivlje kuće-posjednike ili njihove zamjenike, da predlože poreznoj oblasti u roku koji odredi finaijnaijna pokrajinska oblast izkaz svih u kući stanujućih osoba redovito po stanovima, odnosno dućanima, kod kuće pako u najjam danih naznačivši najjam i eventualne podnajmodavece po imenu i značaju.

Formulari za prijave mogu se besplatno dobiti kod nadležnih poreznih oblasti prve molbe (dakle u Trstu sa okolničnim očinama kod c. kr. porezne uprave u Trstu, Gorici-Gradiški te u Istri kod nadležnih poglavarstva).

Kaznene odredbe, ako se učini krivih prijava ili ako se prija propuste predati, sadržane su u §§ 240, 241, 243 br. 6. i 244 zakona 25. oktobra 1896. l. d. z. br. 220.

Usrdna molba. Prigodom strahovite ovogodišnje katastrofe u Travniku, požarom ih oštećeno i kuća katoličke crkve tako, da je skroz porušena. Na istom bi se mjestu morao sagraditi novi župni stan, pošto katolički župnik stanuje u skroz trošnoj turskoj kućici. Sredstava neima nikakovih. Ako bi se dakla smilovala koja plemenita duša, da li ih o ovu svrhu svoj milodar doprinieti hojljela, umoljava se, da ga pošalje izravno na katol. župni ured u Travniku, koji je na to ovlašten dovoljom preč. ordinarijata broj 796 od 18./9. 1903. i koj će svojedobno milodare u javnosti izkazati, te račun položiti. U Travniku, dne 25. rujna 1903. Katolički župni ured. Stanko Salković, župnik.

Smrt proroka vremena Rudolfa Falba. Prošli tjevan umro je u Berlinu glasoviti prorok vremena g. Rudolf Falb. Falb se je rodio 13. travnja god. 1838. u Gracu, te je bio zaredjen za svećenika. Služio je kao kapelan u Hitzendorfiju i napokon je bio imenovan profesorom vjeronučiteljem na trgovačkoj akademiji u Berlinu. Tu se je upoznao s Roseggerom s kojim je najviše drugovao. God. 1872. izstupio je iz sveze katoličke crkve i prešao na protestansku vjeru. God. 1868. počeo je izdavati astronomski list »Sirius«, koji je bio mnogo čitan. God. 1877. do 1880. putovao je Falb u znanstvene svrhe po cijeloj Americi. Kad se je vratio u domovinu, predavao je po cijeloj Europi o vulkanskoj teoriji i o »kritičnim danima«, koji su toliko poznorosti na sebe obratili. Godine 1880. prezaovao u Zagrebu o potresu. Falb je uživao u čitavom svijetu ogromnu popularnost.

Gospodarska Sveza za Istru, registrana zadruga na ograničeno jamčenje u Puli.
Uplatite nadalje pristupninu i jedan zadržni dio u Gospodarsku Svezu: Konsumno druživo u Medulinu.

Listnica uredništva i uprave.
Gosp. Niko Murlijačić. I. Binney St. Boston Mass. Po želji upisamo Vas medju predplatnike od 1./10. 1902. napred. List zapada K 6-66 godišnje te se preporučamo za preplatu — N. N. Sv. Petar: Sastavak o »koi« u budućem broju. — Izvješće o skupštini »Dj. prip. dr.« donieti ćemo takodjer u budućem broju.
U ime predplate priposlade do 7. septembra t. g., i to:

Do 31. decembra 1903.
Hrvatska Čitaonica, Petrinja. Narodni Dom, Bakar. Hrvatska Čitaonica, Crikvenica. Bunc Ivan, Pazin. Zumin dr. Eduard, Kopar. Gradj. Čitaonica, Osijek, g. grad. Cvelić Josip, Bregenz. Narodna Čitaonica, Jaska. Filipčić Juraj, Pazin. Ivančić Marija, Rieka. Prodan Silvestar, Vodnjan. Zahalnik Drag., Kanfanar. Šileny Vjek., Hum, Roč. Buretić Jakov, Boljun. Filičić A., Poljica. Kinkela Vjek., Zminj. Medvedić Luka, Klana. Ujčić Mate, Sv. Petar u Sumi. Sedmak Jakov, Krš. Zamičić Vinko, Volosko. Cetina Ivan, Breza.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenadkrdivje kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanskju i nutanjku poranju. Osobito odstranjaju irganje i kaanje po kostih, noguh i rukuh, te izlieče svaku glavobolju. One nedostizivo spasunosno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umi roju izbaicavanje, odklanjaju nadahavanje, bolji i grevo, pospešuju bolju probavu, čiste krv i crieva. Progone velike i male gljst., te sve bolesti od gljstah dolazee. Djeluju izvrstno proti hrpavosti i proumeklosti. Lieče svu bolest izjeh i sjezna te kolika i irganje u želudcu. Progone svaku groznicu i sve bolsti od groznice dolazee. Najbolje je sredstvo proti materici i mudronu, za zato nesmiju manjkati u nijednoj gnuđjanskoh bii seljačko pred. Dobiva sa imenom: **Gradaka Ijekarna, Zagreb, trg broj 29** pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se salje napred ili pošteim. — Manje od jednog tucela (12 bočica) se ne šalje. — Cjena je sljedeća i to frauzno na svaku počin: 1 tneel (12 boč.) 4 K, 3 tucela (24 boč.) 8 K, 3 tucela (36 boč.) 11 K, 4 tucela (48 boč.) 14-60 K, 5 tucela (60 boč.) 17 K. — Posjedjom tisudu i tisudu priznanica, da ih nije moguće orđje izkasti, zato naradjam samo imena neke gg. koja su sa osobitim uspjehom potrebijavali **Kapljice sv. Marka** te podpanomo ozdravile: Iv. Baretinčić, učitelj; Janko Kiselj, kr. nadljur; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opankar; Sofija Vukelić, šilica; Jože Seljančić, seljak itd. itd.

Gradaka Ijekarna, Zagreb, Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Oglas.

Daje se na sveobće znanje, da će se u utorak, dne 13. ov. mj. u 10 sati prije podne obdržavati **javna dražba glede zakupa jedino zidarske radnje novo-gradnje crkve u Pregari.**

Crkva će biti duga 26 m, široka 9 m, i visoka 10 m. Debljina zidova 80 cm, samo kod sakristije 50 cm, koja je duga 4-30 m, široka 4 m, a visoka 8-60 m.

Ponuđe pismene ili ustmene imadu se do 10 sati urećenog dana podnieti.

Uvjeli kao i nacrti mogu se u vrijeme uredovnih sati u ovome uredu uvjidjeti.

Glavarstvo občine
Buzet, 2. oktobra 1903.
Načelnik:
A. KLARIĆ v. r.

Tko se želi obskrbiti pravim **naravnim maslinovim uljem** kao što i svakovrstnim naravnim vinom neka se obrati na tvrdca
Ant. Traščić, Pola,
Via Marianna br. 7.

Prvo slovensko skladište pokućstva!
ANTONA ČERNIGOJ
TRST
Via di Piazza vecchia 1, u kući Barenzi, podružnica stolarske zadruge u Gorici.
Skladišta u Solkanu - Trstu.
Tvornica sa strojevnim obratom.
Svaka je konkurencija nemoguća, jer je pokućstvo iz prve ruke.

Istarska Posujilnica u Puli.

koji uplaćuju zadržnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4½% kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmovo (posude) daje samo zadržarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelji i blagdanima osim julijsa i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju publiczne informacije.

Ravnateljstvo.

Zaplienjeno

k središnjemu savezu slavenskih novinara u Pragu. Izvješće Stjepan Radić, 3. Novinska (tehnička) i novinarska (staleška) organizacija. Izvješće dr. Milan Heimrl. 4. Orientacija k aktualnim narodnim i političkim pitanjima. Izvješće Stjepan Radić. 5. Pokrajinsko novinstvo, njegove potrebe i dužnosti. Izvješće Peroslav Ljubić. 6. »Russkij kružok« ili »slavenski klub«. Izvješće Josip Pasarić. 7. Za uspostavu poret. 8. O svezu s našim tiskom u Americi. Sastanak će biti u prostorijama »Obzorova« uredništva, ugao Marovske i Gundulićeve ulice, I. kat. Započet će točno u 8 sati na večer i nastavit će se sutradan prema dogovoru. Za sazivača: dr. Milan Heimrl, glavni suradnik »Obzora«; Josip Pasarić, urednik »Obzora«; dr. Ante Radić, urednik »Doma«; Stjepan Radić, publicista; dr. Svetimir Korporić i dr. Milan Krstof, urednici »Hrvatskoga naroda«; Peroslav Ljubić, urednik »Podravska«.

Na oglas »Kapljice sv. Marka« gornjogradske ljekarne u Zagrebu, upozorujemo ovim cijenjenim čitatelju »Naše Sloge« preporučujući nabavu onim, kojim to zdravstveni razlozi zahtijevaju.

Plomenština (!!) talijanskih djaka. Prošli mjesec obdržavali su talijanski sveučilišni djaci Primorja u Trstu nastavak glasovite skupštine, koju su obdržavali u Pazinu i koja je onako zalostno svršila.

Na sastanku u Trstu bijaše izabran novi odbor »bezimenog« društva, komu postavši na čelo kao predsjednika nekog Ivana Quarantotto, valjda rodom iz Istre. Novi predsjednik zalagao se na odlikovanju izaknuv, da je zadaća talijanskih djaka Istre, da potalijane seljačko pučanstvo, t. j. seljake hrvatske i slovenske Istre.

Čudne ima nazore taj mladi talijanski gospodin o dužnostih i pozivu talijanskih djaka, koji nebi smjeli imati predjeh posta nego dati se na potalijančenje našega seljaka. Mi smo do sada držali, da imaju talijanski sveučilišni djaci koju uzvišeniju zadaću, nego li je ona o raznarodjenju našega kmela, ali eto mi se prevaramo.

Naši hrvatski i slovenski djaci u Istri imaju posve drugu zadaću, t. j. putili, učiti i osvješćivati našega seljaka, puštajući talijanskim djakom, da oni uče i pute svoga kako najbolje znaju.

Hrvatska vjerska banka u Dubrovniku otvorila je svoju podružnicu u Zadru u krasno uređenim prostorijama, koje su njoj na čast. Izvjesila je tamo i hrvatsku tablu, koja bođe oči tamošnjeg talijanaše. Banka prima novac u svrhu ukamačivanja na uložnice i blagajničke doznačnice, te uz potvrde na tekuci ili ček račun; preuzima vrijednostne papire i ine vrijednote u pohranu; naplate, mjernice, naputnice i čekove; za našu državu i za inostranstvo daje predumove na vrijednostne papire, zlatni i srebrni novac i robu; kupuje i prodaje vrijednostne papire i vrijednote; Unovčuje izručene srećke, zadužnice i dospjele kupone te nabavlja nove kuponske arke; provadja osiguranja protiv tečajnog gubitku izdri. jebanih srećaka i zadužnica, obavlja vinkulaciju i devinkulaciju svih vrsti vrijednostnih papira, polaže vojničkoženibene i sve druge jamčevine; izvršuje izplate te izdaje kreditna pisma; eskompitira mjernice, naputnice i kupone vrijednostnih papira, prodaje promese za sva vučenja; obavlja besplatno reviziju svih srećaka naše države i drugih u njoj dozvoljenih. Osim toga obavljat će i sve ostale transakcije, koje zasijecaju u bankovnu struku, uz najpovoljnije uvjete. Sve potanje obavijesti daje rado ustmeno i pismeno sama podružnica, koju toplo preporučamo.

Što je sa parobrom »Klek«? Vlastnik parobroda »Klek«, ugarsko-hrvatsko parobrodarsko društvo na Rieci proglasilo je kao izgubljen parobrod »Klek« komu, kako smo nedavno javili neima glasa već od 10. julyia o. g. Naravno da su s parobrodom nastradali svi oni, koji su se na njemu nalazili odnosno tri kapetana, četiri strojovodje i dvadet i tri mornara, te putnici, ako ih je slučajno bilo na parobrodu, pošto je ovaj bio t. z. cargo-boat (teretni parobrod). Na »Kleku« je bio zapovjednik kap. Andrija Šeptić; drugi kapetan Mate Svrljuga, treći kapetan G. Ugarković. Prvi je strojovodja bio C. Demarchi, drugi A. Garimberti, treći A. Candido, četvrti A. Tuhtan. Svi ovi častnici kao i ostari mornari bili su većinom Riečani ili iz bližih mjesta hrvatskog primorja.

Sada čitamo u listovih, da se je spasila momčad jednog francuskog parobroda, koji je plovio istim pravcem sa »Klekom«, te se je opet porodila nada, da se možda nije izgubila momčad nesretnog »Kleka«.

Izgubljen brod. Dne 27. pr. mjeseca nasukala se je austro-ugarska jedrenjaca »Blandina P.« blizu rta Haitiecu-a te je nakon kratkog vremena potonula. Svi mornari, koji su većim dijelom iz Rieke i okolice, spašeni su. »Blandina P.« putovala je iz Rio Janeira i bila je dne 8. pr. mj. u Barbadosu. Brodom je zapovidao kapetan Rožmanić, takodjer iz Primorja. Jedrenjaca je na Rieci sagrađjena g. 1875., te je imala 791 tonu čista registra, bila je duga 50'64 metra, visoka 9'74 metra i široka 5'15 metara.

U Ljubljani dolazi nam tužna vest, da je tamo preminuo nakon duže bolesti providjen svetotajstvi slovenski rodoljub g. Jenko Šumič, c. kr. carinarski nadkontrolor, koji je služio dugi niz godina u Trstu, više godina u Istri i koji je stajao u prijateljskom savezu s mnogimi našimi rodoljubi. Vriednomu pokojniku bila lahka domaća gruda a njegovu svojiti naše iskreno saučestje!

C. kr. financijalno ravnateljstvo u Trstu upozoruje sve one, koji uživaju kakovu plaću ili mirovinu u iznosu preko 1200 kruna, da predadu svako godine porennoj oblasti prijavu s podatcima njihovog imena, prebivalista i zanimanja: te iznosa i vrsti dohodaka izplaćenih u prošloj godini.

Isto ravnateljstvo pozivlje kuće-posednike ili njihore zamjenike, da predlože porennoj oblasti u roku koji odredi financijalna pokrajinska oblast izkaz svih u kući stanujućih osoba redovito po stanovima, odnosno dućanima, kod kuće pako u najam danih naznačivši najam i eventualne podnajmoadave po imenu i značaju.

Formulari za prijave mogu se besplatno dobiti kod nadležnih porenih oblasti prve molbe (dakle u Trstu sa okolnim občinama kod c. kr. porenne uprave u Trstu, Gorici-Gradiški te u Istri kod nadležnih poglavarstava).

Kaznene odredbe, ako se učini krivih prijava ili ako se prija propuste predati, sadržane su u §§ 240, 241, 243 br. 6. i 244 zakona 26. oktobra 1896. l. d. z. br. 220.

Urdna molba. Prigodom-strahovite ovogodišnje katastrofe u Travniku, požarom bi oslećena i kuća katoličke crkve tako, da je skroz porušena. Na istom bi se mjestu morao sagrađiti novi župni stan, pošto katolički župnik stanuje u skroz trošnoj turskoj kućici. Sredstava neima nikakovih. Ako bi se dakla smilovala koja plemenita duša, te lih d ovu svrhu svoj milodar doprinieti hotjela, umoljava se, da ga pošalje izravno na katol. župni ured u Travnik, koji je na to ovlašten dovoljom preč. ordinarijata broj 796 od 18./9. 1903. i koj će svojedobno milodare u javnosti izkazati, te račun položiti. U Travniku, dne 25. rujna 1903. Katolički župni ured. Stanko Salković, župnik.

Smrt proroka vremena Rudolfa Falba. Prošli tjedan umro je u Berlinu glasoviti prorok vremena g. Rudolf Falb. Falb se je rodio 13. travnja god. 1838. u Gracu, te je bio zaređen za svećenika. Služio je kao kapelan u Hitzendorfu i napokon je bio imenovan profesorom vjeronučiteljem na trgovačkoj akademiji u Berlinu. Tu se je upoznao s Roseggerom s kojim je najviše drugovao. God. 1872. istupio je iz sveze katoličke crkve i prešao na protestantsku vjeru. God. 1868. počeo je izdavati astronomski list »Sirius«, koji je bio mnogo čitan. God. 1877. do 1880. putovao je Falb u znanstvene svrhe po cijeloj Americi. Kad se je vratio u domovinu, predavao je po cijeloj Europi o vulkanskoj teoriji i o »kritičnim danima«, koji su toliko pozornosti na sebe obratili. Godine 1880. predavao u Zagrebu o potresa. Falb je uživao u čitavom svijetu ogromnu popularnost.

Gospodarska Sveza za Istru, registrana zadruga na ograničeno jamčenje u Puli. Uplatite nadalje pristupnina i jedan zadrudni dio u Gospodarsku Svezu: Konsumno društvo u Medulinu.

Listnica uredništva i uprave. Gosp. Niko Murjacić. I. Binney St. Boston Mass. Po želji upisamo Vas među predplatnike od 1./10. 1902. napred. List zapada K G-56 godišnje te se preporučamo za predplatu — N. N. Sv. Petar: Sastavak o »kazi« u budućem broju. — Izvišće o skupštini »Dj. prip. dr.« donieti ćemo takodjer u budućem broju.

U ime predplate priposlaje do 7. septembra t. g. i to:

Do 31. decembra 1903. Hrvatska Čitaonica, Petrinja. Narodni Dom, Bakar. Hrvatska Čitaonica, Crikvenica. Bunc Ivan, Pazin. Zumin dr. Eduard, Kopar. Gradj. Čitaonica, Osijek, g. grad. Cvečić Josip, Bregenz. Narodna Čitaonica, Jaska. Filipčić Juraj, Pazin. Ivančić Marija, Rieka. Prod. Silvestar, Vodnjan. Zalaznik Drag., Kanfanar. Sileny Vjek., Hum, Roč. Buretić Jakov, Boljun. Filičić A., Poljica. Kinkela Vjek., Zminj. Medvečić Luka, Klana. Učić Mate, Sv. Petar u Sumi. Sedmak Jakov, Krs. Zamlić Vinko, Volosko. Cetina Ivan, Breza.

Oglas. Daje se na sveobće znanje, da će se u utork, dne 13. ov. mj. u 10 sati prije podne održavati **JAVNA dražba** glede zakupa **jednino zidarske radnje novogradnje crkve u Pregari.** Crkva će biti duga 26 m, široka 9 m, i visoka 10 m. Debljina zidova 80 cm, samo kod sakristije 50 cm, koja je duga 4-30 m, široka 4 m, a visoka 8-60 m.

Ponude pismene ili ustmene imaju se do 10 sati uređenog dana podnieti. Uvjeli kao i nacrti mogu se u vrijeme uredovnih sati u ovome uredu uvidjeti.

Glavarstvo občine Buzet, 2. oktobra 1903. Načelnik: **A. KLARIĆ v. r.**

Tko se želi obkrsbiti pravim **naravnim maslinovim uljem** kao što i svakovrstnim naravnim vinom neka se obrati na tvrdku **Ant. Trančić, Pola, Via Maritima br. 7.**

Prvo slovensko skladište pokuštva! ANTONA ČERNIGOJ TRST Via di Piazza vecchia 1, u kući Marezi, podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu. Tvornica sa strojevnim obratom. Svaka je konkurencija nemoguća, jer je pokuštvo iz prve ruke.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Kapljice sv. Marka. Ove glasovite i nenadkrijljuje kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutrašnju raku, te izliče svaku glavobolju. One nedostizivo spasosno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umi raju izbacivanje, odklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, pospjeuju bolju probavu, čiste krv i cjevica. Progone velike i male gljst., te sve bolesti od gljstih dolazeće. Djeluju izvrsno protiv trapaivosti i promuklosti. Lieče sve bolesti jetrah i sluzene te kožku i trgavje u želudcu. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo protiv matericli i madronu, pa zato nesmjiju manjkati u nijednoj građanskoj ili seljačkoj kući. Dobiva se samo: **Gradska Ijekarna, Zagreb.** Štoga se neka točno naručje kod našeg: **Gradska Ijekarna, Zagreb, Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.** neslovom: **Gradska Ijekarna, Zagreb.** — Manje od njednog tuceta (12 botica) se ne — Novac neka se šalje napred ili poznanom. — Čiena je sjedeća i to franko na svaku poštu: 1 tucet (12 bot.) 4 K, 2 tuceta 8 K, 3 tuceta (36 bot.) 12 K, 4 tuceta (48 bot.) 14-60 K, 5 tuceta (60 bot.) 17 K. — Posjedujem tisuću i tisuća priznanica, da ih nije moguće ordje tiskati, zato naručam samo imena neke gg., koja su sa osoblhim uspjehom potrebijavali **kapljice sv. Marka** te podpuno ozdravile: Iv. Barendić, učitelj; Janko Kisilji, kr. nadlogar; Sij. Borič, župnik; Ilija Manić, opančar; Sofija Vukelić, šilica; Jozef Seljanec, seljak itd. itd. **Gradska Ijekarna, Zagreb.** Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Istarska Posujilnica u Puli. Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrudnih dielova jedan ili više po kruna 20. **Prima novac na štednju od svakoga,** ako i nije član te plaća od istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka. do 100 K bez predhodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veći iznosne ako se njed kod uložanja suglasno ustanove veći ili manji rok za odkaz. **Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom,** i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju. **Uredovni sati svaki dan** od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim julyia i augusta mjeseca od 9—12 prije podne. **Družtvena pisarna** i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju publiczne informacije. **Ravnateljstvo.**

Zapljenjeno

Tko su oni?

U proljeće i jeseni stanu naša inače mirna sela obilaziti strani ljudi, obično teretom na leđjima i rukama, ili koji hoće da se pokaže nešto gospodski, dađu stvari nositi od kakva djetaka ili bezposlena čovjeka iz sela i tad obilaze od kuće do kuće, nudjući i hvaloč svoju putujuću trgovinu. Kad vidim takove ljude, odmah se sjetim i ptica selica, koje također proljećem i jeseni prelaze preko gora i polja, rika i mora (trepeć uz put u stranom kraju ne samo nepogode vršenja, nego i glad i zedju, pa mi se smile i ptice i ljudi).

Osobito se to čuvstvo samilosti u meni buđi na pogled tih putnika odak pred nekoliko godina došao jedan oko tri sata poslie podne k meni, nudjao mi i nudjao razne stvari dok se napokon sklonu i kupih mu nešto. Primiv od mene novac, napaniše mu se od radosti suzama oči i poljubiv novac rekao, da mu to prva prodaja iz tolika lutanja; vidjelo se na njemu da je umoran i gladan, izgledao dobričina, premda su često takovi varalice.

Prošlog proljeća došao jedan od tih putujućih trgovaca u selo N. Preispavao noć, izšetao iz sela sam bez svoje trgovine, jedno da upozna mjesto a drugo znade on već iz prakse, da ženice imaju jutrom najviše posla, te ne će ni da pogledaju stvari, a česa oči ne vide, to ni srce ne poželi, mislio on. Kad mu već bilo šetnje dosta, sjedne na kamen pred ulazom u selo i stao motriti prolaznike. Izpred njega prolazilo ljudi najviše iz sela, na ovi nisu na se svrčali njegovu pozornost, motrio je on više ljude, koji u selo ulazili, išli su: po jedan, po dva, po tri i više njih u skupi, a dolazili po raznim stazama i putevima, koji su se pred njegovim vidikom sticali. Vrieme bilo kišovito, putevi puni blata, što su im i postoli svjedočili i prevrnuti okrajci nogavica kano i podignute suknje gospodnja i gospojica; svi su bili gradski odjeveni, osobito mladjie sve po modi; no većina lica blijeda, otiču ukopanih, rez bi iz zlatvora idu, tim više suditi tako, jer čuje izprekidane riječi „paragraf“ — „paragraf“ No, ta bića, ta lica premda su nekako slaba izgleda, ipak imaju nešto dobra, plemenita na sebi, pače nekako su oduševljeni i idu napried ko da idu nekom cilju, koj ih oduševljuje, gdje će nešto lepo vidjeti, čuti, dobiti. Činilo mu se, ko da spadaju nekoj družbi, vojsci, koja mjesto da se bori na otvorenom polju, bila je pridržana u zatvorenom prostoru, gdje se je valjda oskudijevalo kočecim a najviše čistim zrakom. Da, misliv: to su nekakvi borci, ali te ženske? I one isto oduševljeno stalnim korakom stupaju, vidi se, ne rastu im pulem ruže, ne, i te naučene su boriti se i idu valjda da se i sad zajednički bore.

Mislio, a nešto i pogodio, no ipak pitao se: tko su, tko su, tko su?

Pogodio da, borci su, ali čudni borci. Bore se oni, ruše ogromni zid, koj dieli tmini od svietla. Bore se, ruše zid, ali zajednički u velikom broju. Podjeljeni su: Gđjegod pram velikom tvrdom zidu sve od samog stanca kamena postavljen je samo jedan borac, rekao bi, ludje je, da taj jedan bez pomoći drugoga hoće da sruši tu stieniu, no on sjeuran svoje snage radi i radi, obazre se samo kadkad na one, koji dolaze oko njega ne da mu pomognu, nego da ga sustavljaju u radu, da ga zlostavljaju i budu ko ose, i tad njegov inače vedri dah hoće da klone, sile mu malaksu, no prene se, okrene svojim mučiteljem ledja, pa još jače radi i radi.

Dalje od njega uz isto takovu stieniu opet borac i uz njega nekako žensko biće, opremjeno istim oružjem ko njezin drug, rekao bi, ta će ipak svakako klonuti, slabe bome pomoći njenom drugu rada. Varate se. Ne klone, ne, ona loti spretno i okretno rabi oružje da u radu ni malo ne zaostaje, za svojim čilim i jakim dru-

gom. Dalje od ovih opet su jedan ili dva borca, uz njih dvie ili tri drugarice. I tu svak radi i radi i ne možeš spoznati, tko je jači, da: li onaj veliki i krepki čovjek ili pak njegov drug, ili drugarica koja malašna i slabašna tiela.

Zid je velik i dug. Čudno, gdje je zid debliji i jači tu je samo jedan radnik, dalje gdje zid tanji, kameenje manje i gulje ne vidiš na okupu 6, 8, 12 boraca, tu je zid najmekši, najlaglje se ruši — koliko li tu imaju manje truda, manje rada nego li gdje je jedan sam; 2 ili 3.

Rad njihov bija nagrađen, plaćen, pa tako će valjda on prvi imali napaću plaću, oni posljednji najmanju. Varate se, obratno biva: tko više radi i mačntiji posao ima, taj ima manju plaću, ženske pak, koje ni u čem ne zaslužuju za svojim drugovima, zapostavljene su, s njima se postupa kao s nižim stvarovima.

No čemu taj posao, gdje je taj zid, za koga to rade?

Borci okruženi su sliplom dječom, no ne tjelesno sliplom, jer oči imaju lijepe, bistre ko more u kojim se zreali vesela bezbrižna duša. Ali ipak ne vide, do njihovih očiju ne dopire ono čarobno svietlo, koje se krije iza onog zida, pa zato njihova se majka domovina pobrinula, potražila radnike, borca, koji ruše zid lmine, preko kojeg onda silazi čarobna svietlost, koju otvara čči njihove duše. Zid se ruši i ruši, lmine nestaje a bajna svietlost obasjava sve više malise, koji na okupu oko boraca nestrpljivo čekaju i veselo kliču razidju se tad po božjoj prirodil. Borei, tad odahnu i traže gdje da se odmore, te opet snberu snagu za daljnji rad.

Ne pređje dugo, opet se oko njih sukupili mališi željni i potrebni svietla. Započme isti rad, borba sa zidom tmine, koj u vrieme odmora opeta narasno velik, jak i čvrst, i tako od godine do godine biva: zid se ruši, opet se podize, djeca dolaze i odlaze, borci se oduševljuju, al napokon i njihove tjelesne sile malaksu, pa se sruše izpod zida, ili u vrieme odmora zaklope za uviek oči, a njih zamieno opet drugi.

Tko su borci, slepa dječica itd., štaće bit: će odgonetnati, no onaj putnik toga nije znao, pa se uputio bliznoj kući i pitao: „Tko su oni?“ — „Učitelji i učiteljice — odgovoriše mu, — imaju ovdje skupštiniu“. Suteč promatrao zadnje četvero, što izpred njega odmahko: jedan visoko, mršav i nekako slab, drugi debeo, na oko zdrav i jak, no boja lica govorila drugčije, i dvie učiteljice, jedna malašna i slaba izgleda, a druga za čuilo velika, krepka, bijela i crvena ko ruža. Uzi svo lo taj dobroćudni čovjek (bio slučajno Talijan) s uzalohom reče: „Poveri martiri“. (Siromašni mučenici).

Bieda bie tu najbolje razumije.
Istranka.

Br. 1041.

Oglas natječaja.

Otvara se natječaj za mjesto tajnika-blagajnika za občinu Mošeñice sa godišnjom plaćom od 1200 kruna, plativih u mjesecenih obrocih.

Molbe sa prilozil, dokazujućimi sposobnost za gori recenu službu, neka se podnesu pišućemu do 31. t. mj.

Glavarstvo občine Mošeñice, dne 10. oktobra 1903.

Prvo slovensko skladište pokućstva!

ANTONA ČERNIGOVIĆA

TRST

Via di Piazza Venezia 1, u kući Mareuzi, podružnica stolarske zadrüge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka ja konkurencija nemoguća, jer je pokućstvo iz prve ruke.

Natječaj.

Razpisuje se natječaj za jednu stipendiju iz jubilarne stipendijske zaklade Buzelske Frana Josipa I., u iznosu od godišnjih 200 kruna plativih u dva šestmesečna obroka, i to prvi računajuć od 1. oktobra t. g. i aprila dođiuće godine i tako u naprvu.

Pravo na uživanje stipendije imaju siromašniji, marljiviji i bolji djaci na srednjim ili višim školama, koji pripadaju ovoj mjestnoj občini. Komu je jednom stipendija bila podjeljena, uživa ju — dok svrši nauku pa u i godini njegovodijšnje dobrovoljačke vojničke službe, a gubi ju

postignućem besplatnog mjesta u kojem zavodu, ili drugog stipendija, te slabim napredkom tako, da izgubi školsku godinu i slabim moralnim ponašanjem.
Tko bi htio: postignuti stipendiju, neka na podpisana podnese do 20. novembra t. g. molbu, podkrepjenu sa svjedočbom siromašna, čudorednog ponašanja, školskoga napredka u minulom tečaju i neka nevede ako uživa koju drugu stipendiju.

Uprava jubilarne stipendijske zaklade Buzelske Frana Josipa I.
Buzet, dne 8. oktobra 1903.
Anton Kalac nadžupnik.

VAŽNO ZA SVAKOGA! Razprodaja!

Uz nečuveno jeftine cijene za cigli 2 for. 95 nvč. može se dobiti krasna garnitura sastojca iz 14 dragocjenih nakitnih predmeta; i elegantni golfo ili nikaži otklopi ianog zajedno sa privjeskom Parizki sistem.

- 1 goldin-igla za kravato sa iniliranami briljantima.
- 1 par pozlačeni gumba za manjeto, marka „Garantia“.
- 1 garnitura goldin-dugmeta za košulje i ognt sastojca od 5 kom.
- 1 par prave srebrne naušnice sa službenoni putucom.
- 1 goldin-prsten sa elegantnim kamenom.
- 1 zepno očičialo u ovalu.

Četnajst ovih vrijednostnih i krasnih predmeta zajedno sa anker-remontour-urom raznijlije za cigli 2 for. 95 nvč. puzičem ili ako se novac unapred doznači trdka

Krakov, Stradom BRÜDER HURVIZ 17, Austrija.
Nadguganjuda prima se u roku od 8 dana natrag te se novac vraća, tako da kupac nikakav riska ne nosi.
Bozato ilustravni cijenici različitih draguljarskih stvari bađava i franko.
Preprodavaoci i posrednici traže se.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećeniciha, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,

u novo otvorenom dućanu.

U zalihl imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odicla, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Kapljice sv. Marka.

Ove glasviti i nenad-bridljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutrašnju uporabu. Oslabio odstranjaju iraganje i kalamje po kostih, nogul i rukul, te izliče svaku glavobolju. Ono nedostojiva sposobno djeļuja kod bolosi želudca, ublažuja katar, uni raju izbacivanje, odklanjaju naduhavanje, boli i greve, pospješuju bolju probavu, čiste krv i ericava. Progone velike i male gliet, te sve bolesti od glistah dolazeće. Djetiju lavrnjo prolil ispravositi i promuklosti. Liece sve bolesti jetnih i slazene te koliki i iraganje u želudcu. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo protiv materici i madronu, pa zato nesamju manjkat i u najjednoj građjanskoj žili seljačkoj kući. Dobiva se samo: Grad-ka ljekarna, Zagreb. Sloja se neka točno naručje pod naslovom: Grad-ka ljekarna, Zagreb. Markov trg broj 29 pokraj crkve sv. Marka.

— Novac neka se šalje napred ili pozuećem. — Manju od četnog tuceta (12 boćica) se ne šalje. — Cijena je stjeleća i to franko na svaku poštu: 1 tuc-4 (12 boć.) 4 K, 2 tuceta (24 boć.) 8 K, 3 tuceta (36 boć.) 11 K, 4 tuceta (48 boć.) 14-60 K, 5 tuceta (60 boć.) 17 K.

— Poseljstvojunc listicu i listicu priznanica, da ih nije mograč ovdje listati, zato nardavam samo imena neke gg. koja su sa osobitim uspjehom potrebjavali kapljice sv. Marka te podpismom odzavrše: Iv. Baretinčić, učitelj; Janko Kšulj, kr. nadlugez; Stj. Boričić, žopnik; Ilija Manjic, općentar; Sofija Vukelić, silica; Joško Seljančić, seljak itd. id.

Grad-ka ljekarna, Zagreb.
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4%, kamata čisto bez ikakvog odbilka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odkaza. iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznosne ako se nije kod ulozenja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadružnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati osim jullja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju pobilze informacije. Ravateljstvo.

